



Nina Lindberg
Stadsmiljö
08-508 260 28
nina.lindberg@stockholm.se

Till
Trafik- och renhållningsnämnden
2011-06-16

Inrättande av "offentliga ateljéer", ytor för gatukonst. Motion. Svar på remiss

Förslag till beslut

Trafik- och renhållningsnämnden godkänner och överlämnar trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Magdalena Bosson
Förvaltningschef

Ted Ell
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har remitterat en motion av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanlind (båda S) om inrättandet av "offentliga ateljéer", ytor för gatukonst. Trafikkontoret ställer sig positiv till mer konst i det offentliga rummet. Kan det samtidigt innebära minskning av klotter och förstörelse är det till fördel för staden. Det är dock av yttersta vikt att val av platser och deras utformning noggrant utreds för att detta ska uppnås.

Att upplåta platser inom staden för tillfälliga utställningslokaler/ytor är möjligt och kan hanteras med sedvanligt förfarande, upplåtelse, tidsbegränsat bygglov etc. För inrättande av mer permanenta verksamheter som ateljéer krävs en mer omfattande lokaliseringsprövning så som detaljplaneläggning. Trafikkontoret kan medverka i en utredning av lämpliga platser samt regler för hur ateljéerna ska vara beskaftade vad gäller tillgänglighet samt skötsel av marken omkring ateljéerna.

Kungsträdgården omnämns i motionen, för närvarande är det Evenemangsbolaget Kungsträdgården Park & Evenemang AB som innehar upplåtelseätten där.

Remissen

En motion av Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind (båda S) om inrättandet av "offentliga ateljéer", ytor för gatukonst till kommunstyrelsen har inkommit för remiss till Trafik- och renhållningsnämnden. Övriga remissinstanser är Norrmalms stadsdelsnämnd, Kulturnämnden och Fastighetsnämnden. Remisstiden går ut den 15:e augusti 2011.

I motionen föreslår Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind:

Att staden ska inrätta offentliga ateljéer i lämpliga miljöer för fri konst.

Att dessa miljöer iordningsställs så att de blir lämpliga för sitt ändamål t ex genom bra belysning och vitkalkning.

Att undersöka om Tegelbackens viaduktsystem kan iordningställas för gatukonst.

Att Kungsträdgården används några dagar per år som fri scen för gatans konstnärer.

Att staden bjuder in till dialog mellan konstnärer [och] stadens planerare i syfte att skapa fler ytor för fritt lagligt skapande i den offentliga miljön.

Att stadens satsning på offentliga ateljéer finansieras genom en avgift som tas ut av gatureklamföretagen.

I motionen beskriver Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind trenden med spännande nya uttryck av gatukonst, exempel som nämns är rondellhundar, stickade lyktstolpsvärmare och väggmålningar som uppstår på ytor som annars inte syns. Även större installationer och artister tar plats i det offentliga rummet.

Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind beskriver hur dessa konstuttryck krockar med stadens olika regelverk; t ex 24-timmarsregeln för klottersanering och tillståndsregler för möten på allmänplats. Samtidigt har t ex reklamdistributörerna stora rättigheter att göra som de vill med sina ytor. För att ge konstutövare platser att verka på skulle staden inrätta offentliga ateljéer och ytor för gatukonst.

Ärendets beredning

Samråd har skett med tillståndsavdelningen.

Analys och konsekvenser

Det finns många aktörer som vill ta plats i det offentliga rummet; reklamaktörer, försäljare, torghandlare, uteserveringar, butiker med varuexponering och skyltar. Staden själv möblerar med papperskorgar, bänkar, cykelställ skyltar och konst. Ytor behövs också för att möjliggöra drift och underhåll: uppställningsplatser för sandilos och plats för snöhanteringen och städning.

I motionen föreslås ateljéer placeras på sådana platser som i dagsläget är undanskymda och otrygga, t ex under motorledsviadukter, dessa platser skulle med god belysning och ökad besöksfrekvens enligt Tomas Rudin och Maria Östberg Svanelind upplevas som tryggare.

En av trafikkontorets uppgifter är att utveckla och förbättra det offentliga rummet. Ett tillskott av offentlig konst, att otrygga miljöer omdanas så att de upplevs som tryggare kan bli en sådan förbättring.

Antagandet att dessa platser skulle upplevas som tryggare och vackrare bygger dock på att flera förutsättningar uppfylls. En vitkalkad betongvägg där alla konstnärliga uttryck tillåts, kan bli ett spännande, ständigt skiftande konstverk men det kan också leda till utbredning av klotter och förstörelse. En öppen utställningslokal som byggs på en undanskymd plats behöver förmodligen någon form av bemanning för att inte riskera att bli ett tillhåll och utsättas för vandalism. De konstnärer som ska arbeta i ateljéerna bör få ge sina synpunkter på de föreslagna placeringarna.

Trafikkontorets synpunkter

Platser för konst av föreställningskaraktär som musik, teater, mim och dans kan upplåtas på stadens utomhusscener så som sker idag. I ordningslagen 3 kap 1§ stadgas att offentlig plats inom detaljplanelagt område inte utan tillstånd av polismyndigheten får användas på ett sätt som inte stämmer överens med det ändamål som platsen upplåtits för eller som inte är allmänt vedertaget. En utställningsyta eller ateljé är alltid förenad med tillståndskrav.

I motionen används begreppet offentliga ateljéer – det för tankarna till någon slags byggnad. Staden kan upplåta mark och tidsbegränsat bygglov kan lämnas för byggnader av tillfällig art. För permanenta byggnader krävs detaljplaneläggning och bygglov.

Det är av stor vikt att placeringen, utformningen och driften av ateljéerna och ytorna utreds noggrant för att de ska kunna bli ett tillskott till staden och inte riskera att istället öka förstörelse och klotter. Trafikkontoret kan medverka i en sådan utredning av lämpliga platser samt regler för hur ateljéerna och ytorna ska vara beskaffade vad gäller tillgänglighet samt skötsel av marken omkring ateljéerna. Bygglovs- och detaljplaneremisser kan hanteras i sedvanlig ordning.

2007 fattade Stockholms stads kommunfullmäktige beslut om en policy mot klotter och liknande skadegörelse. I policyn tydliggörs att Klotter, olaglig graffiti och liknande skadegörelse inte accepteras, att sanering ska ske inom 24 timmar efter anmälan, samt att all skadegörelse ska polisanmälas och fotodokumenteras. Policyn säger vidare att staden inte ska medverka till eller stödja verksamheter eller evenemang som inte klart tar avstånd från klotter, olaglig graffiti och liknande skadegörelse. Staden ska inte heller medverka till verksamheter som på något sätt kan väcka intresse för och leda till klotter, olaglig graffiti eller liknande skadegörelse.

Kungsträdgården omnämns i motionen; för närvarande är det Evenemangsbolaget Kungsträdgården Park & Evenemang AB som innehar upplåtelseätten där.

Trafikkontorets förslag

Trafikkontoret föreslår att trafik- och renhållningsnämnden godkänner och överlämnar trafikkontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Slut